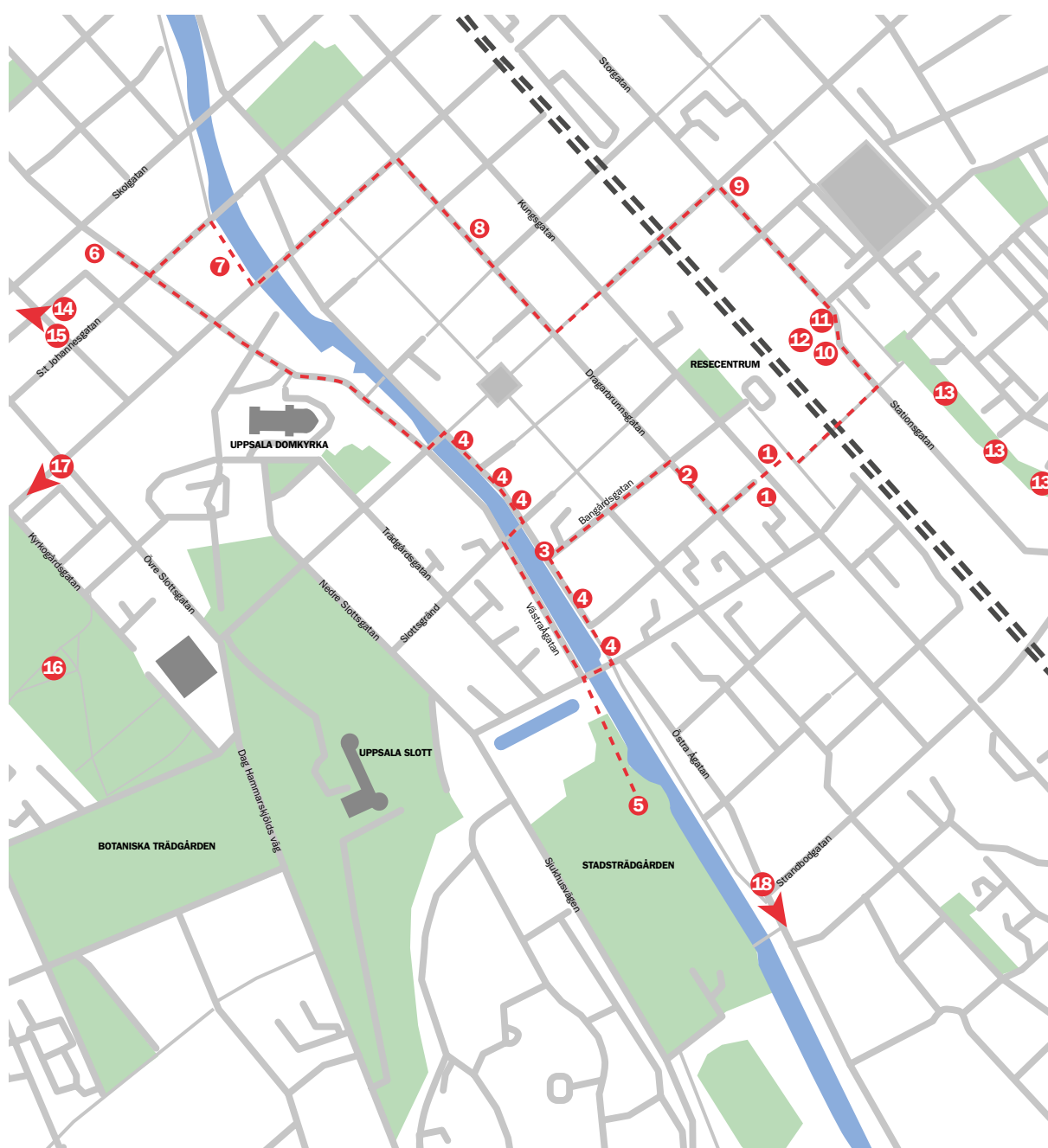

Konststråk – Kvinnliga konstnärer

I Uppsalas stadsrum har kvinnor genom historien inte fått ta särskilt stor plats, varken som namngivet avbildade i konsten eller som konstnärer till offentlig konst. När du går runt i Uppsala möts du därför till stor del av porträtt av män på piedestal skapade av manliga konstnärer. Innan år 2000 hade Uppsala kommun inte ett enda offentligt konstverk skapat av en kvinnlig konstnär i stadens centrala delar. Tanken med den här konstvandringen är att uppmärksamma kvinnliga konstnärer och deras verk, och de två minnesmärken över kvinnor som finns i Uppsala.

Stråkets längd: cirka 3,7 km

1. Ledljus – Helena Laukkanen (1972–) och Gert Ove Wågstam (1952–)

2011, material: ett verk i rostfritt stål, silikon och LED-ljus samt ett verk i aluminium och LED-ljus

Tillsammans med landskapsarkitekter har Helena Laukkanen och Gert Ove Wågstam varit med och format platsen runt nya Resecentrum. Samarbetet har resulterat i de skyddslöck som täcker sommarens vattenbassänger på vintern,

veckade gallerverk på elcentralen med ljusspel under den mörka delen av dygnet och en båge på en husvägg vid Vretgränd med belysning som reagerar på förbipasserande. Betongglasmosaiker i marken längs gångstråken ingår också.

2. Living room

Natasha Dahnberg (1969–)

2011, material: lackad järnplåt

Katarina Sunkvist Zohari (1966–)

2011, material: patinerad brons

Tillsammans med landskapsarkitekten Anna Varenhorst har Natasha Dahnberg och Katarina Sunkvist Zohari gestaltat Olrogs plats, en del av Dragårbrunnsgatan och en etapp i den stora upprustningen av gatustråket som gjordes i början av 2000-talet. Genom konstverk som för tankarna till golvlampor, tyllgardiner och sittplatser skapas känslan av ett vardagsrum mitt i stadsbilden.

3. Minnesmärke över Fadime Sahindal – Hanna Beling (1972–)

2013, material: brons, rostfritt stål

Fadime Sahindal (1975–2002) växte upp i Uppsala. Under sitt liv kämpade hon för jämställdhet och mot hedersrelaterat våld. Hon mördades av sin pappa 2002 på grund av familjens motstånd mot hur hon levde sitt liv. Minnesmärket är rest över hennes mod, och över hennes kamp för den fria viljan och rätten att välja sitt eget liv. Spegeln i rostfritt stål skickar tillbaka frågan – vad gör jag själv för att bidra till en bättre värld? Konstverket

är Uppsalas enda minnesmärke över en kvinna förutom porträttreliefen av Anna-Maria Lenngren som sitter i muren utanför Uplands nation på Sysslomansgatan.

4. In Manus Tuas – Kajsa Mattas (1948–)

2003–2004, material: brons, relief i diabas

Som en del av ett projekt för att förbättra centrala Uppsalas stadsrum fick konstnären Kajsa Mattas, tillsammans med landskapsarkitekt Mattias Nordström, uppdraget att omskapa sträckan längs Fyrisån mellan Nybron och Islandsbron. In Manus Tuas består av reliefer samt fem separata skulpturer: Drakar, In Manus Tuas, Ängel, Jona och den stora fisken, Teresa. Konstnären blandar religiösa och bibliska motiv med inspiration från vattnets närhet och fornnordisk historia.

4. Drakar, 2003

4. In manus tuas, 1998, replik 2003

4. Reliefer, 2003

4. Ängel, 2003

4. Jona och den stora fisken, 2004

4. Teresa, 2004

5. Pelle Svanslös – Kristina Jansson (1946–)

2012, material: brons

Konstnären Kristina Janssons bronsskulptur i Stadsträdgården föreställer Uppsalas mest kände katt, Pelle Svanslös, huvudkaraktären i barnböckerna av Gösta Knutsson (1908–1973).

6. Anna Maria Lenngren – Johan Tobias Sergel (1740–1814)

1800, replik 1954, material: brons

Detta konstverk är skapat av en manlig konstnär, men är Uppsalas första porträtt av en namngiven kvinna i offentlig miljö. Johan Tobias Sergels profilrelief föreställer författaren och poeten Anna Maria Lenngren (1754–1817) som växte upp i Uppsala och bodde i huset mitt över gatan. 200 år efter författarens födelse placerades verket i muren till Uplands nation.

7. ODjuret – Katarina Sundkvist Zohari (1966–)

2008, material: brons

Katarina Sundkvist Zoharis ODjuret är en hyllning till Uppsalas manskör Orphei Drängar (OD-kören). Verket är inspirerat av sagan om Orfeus från den grekiska mytologin som också givit manskören sitt namn. Enligt berättelsen sjöng och spelade Orfeus så vackert att vilda djur blev tama.

8. Déjà vu – Ebba Matz (1963-)

2010, material: rostfritt stål, diabas

Déjà vu betyder "det redan sedda" och konstverket kom till när Dragarbrunnsgatan rustades i början av 2000-talet. Inspirationen bakom verket kommer från det så kallade Rorschach-testet (efter psykiatern Hermann Rorschach), som är en metod för att studera människors personlighetsdrag genom att analysera deras tolkningar av slumpmässiga bläckplumpar.

9. Gatumusikanter – Natasha Dahnberg (1969–)

2009, material: mosaik i smågatsten

Gatuskanter är konstnären Natasha Dahnbergs första verk för offentlig miljö. Verket är bekostat av Musikens Hus Vänner. Konstverkets motiv framträder bäst på avstånd, förslagsvis från fönstren på Uppsala konsert och kongress sjätte våning.

10. Avhopp – Maria Lewis (1963–)

2013, material: rostfritt stål

11. Skruvarna – Katarina Persson (1964–)

2013, material: gjutjärn

12. Lilla tåget – Pernilla Sylwan (1969–)

2013, material: stålplåt, stål

Avhopp, Lilla tåget och Skruvarna kom alla på plats på Reseplan när Uppsalas stationsområde fick sin nya utformning. Alla tre verken förhåller sig till platsen och dess historia. Avhopp som en tanke för alla oss som reser – kanske har idén slagit oss om att en vacker dag hoppa av och göra något helt annat? Lilla tåget kan ses som en liten version av Lennakatten som har sin station ett hundratal meter söderut och tidigare på just den här platsen. Skruvarna för tankarna till de industrier som fanns på östra sidan av Fyrisån, till exempel mekaniska verkstäder. Här kommer gigantiska skruvar upp ur jorden. Alla tre konstverken har också en perspektivförskjutning i storleken.

Ytterligare verk av kvinnliga konstnärer

13. Lilli och Lisa; Nisse; Tinja; Buddy; Kummin, Peppar och Timjan – Aline Magnusson (1939–) 2012, material: brons

När Frodeparken rustades placerade kommunen ut flera verk av Aline Magnusson i den smala parken. Där finns nu både katter, rättor, kaniner och en bagge.

14. Fågel, fisk och mittemellan – Ulla Fries (1946–) 2007, material: laminerat glas

Verket föreställer ett fem meter långt (o) djur som är sammansatt av flera olika uppländska

djur. De ursprungliga kopparsticken är digitalt uppförstörade och överförda till laminat som monterats mellan glasskivorna i fönsterpartiet mot dammen.

15. Vilma – Hanna Beling (1972–) 2007, material: aluminium

Konstnären Hanna Belings vildsvinsunge står utanför museet Biotopia. Museets personal har gett den namnet Vilma. Vildsvinsungen är en uppförstorad avbildning av ett litet vildsvin som finns på Evolutionsmuseet i Uppsala.

16. Folke Bernadotte – Solveyg Schafferer (1928–) 1977, replika 2000, material: brons

Bysten av Folke Bernadotte (1895–1948) är rest för att hedra minnet av Bernadottes insatser i Röda korset under andra världskriget. Då lyckades han genom förhandlingar få ut ca 30 000 fångar ur koncentrationsläger. Bernadotte blev mördad 1948 då han på FN:s uppdrag försökte medla mellan Israel och Palestina. Den omgivande miljön med grusparti och liggande stenblock i solfjäderform är gestaltad av landskapsarkitekt Mathias Ahlgren.

17. Minnesplats över förlisningen av Estonia – Ragnhild Brodow (1955–)

1995, material: landskapsgestaltning

28 september 1994 sjönk färjan M.S. Estonia på resan från Tallinn mot Stockholm. Åttahundra människor omkom. De som kom från Uppsala finns namngivna på stenar infällda i den gräsbevuxna kullen. Minneslunden av Ragnhild Brodow, i samarbete med landskapsarkitekt Monica Sandberg, invigdes på dagen ett år efter katastrofen.

18. Poetisk viloplats – Ulla Viotti (1933–)

2010, material: kolbränt tegel

Minnesmärket Poetisk viloplats är rest över de judar som kom till Uppsala vid andra världskrigets slut. I Uppsala fick de en plats att vara på, och här i staden byggde de sina nya liv och gav nästa generation möjlighet att växa och blomstra, gestaltat genom de växter som varje år planteras i konstverkets stolssits. Mitt över gatan i ett hus som revs på 1960-talet, fanns mellan 1939 och 1946 ett barnhem för judiska krigsbarn, som är en annan del av judisk historia i Uppsala.